

«ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΨΩΜΟ» ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΥΗ- Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ Λ.Τ. ΚΑΛΥΜΝΟΥ, 2022-23

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΦΛΩΡΙΑΝΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Μεταξύ τῶν πολλῶν δημῶδων τύπων, τοὺς ὁποῖους θὰ ἔχωσι νὰ ἐκμεταλλευθῶσιν οἱ μέλλοντες διηγηματογράφοι μας, διαπρεπῆ κατέχει θέσιν ἡ κακὴ πενθερά, ὡς καὶ ἡ κακὴ μητριὰ. Περὶ μητριᾶς ἄλλοτε θὰ ἀποπειραθῶ νὰ διαλάβω τινὰ πρὸς ἐποικοδόμησιν τῶν ἀναγνωστῶν μου. Περὶ μιᾶς κακῆς πενθερᾶς σήμερον ὁ λόγος.

(ΑΝΟΙΓΟΥΝ ΤΑ ΦΩΤΑ ΣΤΗΝ ΣΚΗΝΗ- Στην σκηνή υπάρχουν: μια «παρατσά», εστία-πάνω στην οποία βρίσκονται θαλασσινά αντικείμενα ὅπως κοχύλια, σφουγγάρια και στο κέντρο ἓνα εικονοστάσι. Μπροστά ἀπὸ τὴν παρατσά, ἓνα ξύλινο τραπέζι, 2 καρέκλες, δίπλα μια πιατοθήκη παραδοσιακὴ και μια ντιβανοκασέλα. Πάνω στο τραπέζι, μια κανάτα με νερό και 2 ποτήρια. Το πάτωμα εἶναι στρωμένο με κουρελούδες. Η σκηνή φωτίζεται μόνο με λάμπες πετρελαίου και το καντήλι ἀπὸ το εικονοστάσι. Στην σκηνή βρίσκεται ἡ Διαλεχτή, πλέκει ἓνα πουλόβερ για τον ἀντρα της. Φοράει μισοφούστανο μακρὺ, μπλε χρώμα, γιλέκο πλεχτό και τσεμπέρι. Ακούγεται παραδοσιακὴ, καλύμνικη μουσική.)

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Εἰς τί ἔπταιεν ἡ ἀτυχῆς νέα Διαλεχτή, οὕτως ὠνομάζετο, θυγάτηρ τοῦ Κασσανδρέως μπαρμπα-Μανώλη, μεταναστεύσαντος κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν εἰς μίαν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, εἰς τί ἔπταιεν ἂν ἦτο στείρα και ἄτεκνος; Εἶχε νυμφευθῆ πρὸ ἑπταετίας, ἔκτοτε δις μετέβη εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Αἰδησοῦ, πεντάκις τῆς ἔδωκαν νὰ πῆ διάφορα τελεσιουργὰ βότανα....

(Ὅπως εἶναι ἡ Διαλεχτή στην σκηνή, θὰ σταματήσει να πλέκει και θὰ αρχίσει να θυμάται τις προσπάθειες που ἔκανε να μείνει ἐγκυος -ὅσο ακούγονται τα λόγια του αφηγητή. Οι αναμνήσεις του παρελθόντος θὰ «ζωντανέψουν»: Δίπλα στην σκηνή θὰ ὑπάρχει ἓνα λευκὸ, μεγάλο σεντόνι τεντωμένο και ἀπὸ πίσω του μια λάμπα, για να δημιουργεῖ θέατρο σκιῶν. Εκεί θὰ φαίνονται ὅλες οι αναδρομές στο παρελθόν, σαν σκιές. Πίσω ἀπὸ το σεντόνι ἡ Διαλεχτή συναντᾶ μια γύφτισσα και μιλάνε:)

-Γύφτισσα: Θέλεις ν' ακούσεις, κόρη μου, τη μοίρα σου και το ριζικό σου; Έχω και βοτάνια μαγικά για πόνους στην κεφαλή, στον στόμαχο, για χιονίστρες και άφτρες, έχω και τ'αρσενικοβότανο, που μου γυρεύγουσι ούλες!

-Διαλεχτή: Καλέ, πες μου, έχεις κάνα ματζούνι να μου δώσεις για να γκαστρωθώ;

-Γειτόνισσα: Έχω το παιί μου, (θ)α σου δώσω μια συνταγή με βότανα θαυματουργά! Να, εδώ τ'άχω! Να τα βάλεις στο καζάνι να βράσουσι και να καθήσεις πάνω τους, γυμνή, μ' αυτό θα γκαστρωθείς και η πεθερά σου θα κλείσει τον λάρυγγά της, που σε πικραίνει κάθε μέρα... Να, θα σου δώκω κι αυτό το χαϊμαλί, όσες το φορούν εδανά στις μασχάλες, κάμουσι γιο!

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Δύο ή τρεις γύφτισσαι τής έδωκαν νά φορέση περίαπτα θαυματουργά περι τὰς μασχάλας, είπούσαι αύτῃ ὅτι τοῦτο ἦτο τὸ μόνον μέσον, ὅπως γεννήση, καί μάλιστα υἱόν. Τέλος καλόγηρός τις Σιναΐτης τῇ έδώρησεν ἡγιασμένον κομβολόγιον, είπών αύτῇ νά τὸ βαπτίζη καί νά πίνη τὸ ὕδωρ.

(Η Διαλεχτή σηκώνεται, παίρνει από το εικονοστάσι μια κούπα με νερό, βουτάει μέσα 3 φορές ένα κομποσκοίνι, σταυροκοπιέται και το πίνει. Στέκεται σε στάση προσευχής μπροστά από την εικόνα της Παναγιάς και προσεύχεται. Ακούγεται από τα ηχεία η προσευχή της:)

«Κύριε, ο Θεός μου, τάχα γιατί με ωργίστηκες τόσο και είμαι στείρα; Εσύ, που ευλόγησες τα ποιήματά σου και είπες: Αυξάνεσθε και πληθύνεσθε, δώσε και σε μένα σπέρμα και καρπό κοιλίας. Και αν γεννήσω είτε αρσενικό είτε θηλυκό, υπόσχομαι να Σού το χαρίσω με όλη μου τη χαρά και να το φέρω στο Ναό Σου να το αφιερώσω.

Κύριε, Εσύ, που ευλόγησες τη Σάρρα, και γέννησε τον Ισαάκ στα γεράματά της, Δώσε και σε μένα την ταπεινή Σου δούλη καρπό κοιλίας, και μη με αφήσης να είμαι ντροπιασμένη και ταπεινωμένη από όλο μου το γένος. Λυπήσου την δούλη σου! Αμήν!»

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Τὰ πάντα εἰς μάτην! Η γῆ ἔμενεν ἄγονος...

(Χαϊδεύει την κοιλιά της. Απογοητευμένη, ξανακάθεται)

(Μελαγχολική μουσική, από τσαμπούνα- τα φώτα χαμηλώνουν, η Διαλεχτή βγαίνει από την σκηνή.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Ἐπὶ τέλους μὲ τὴν ἀπελπισίαν ἦλθε καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῆς συνειδήσεως γιὰ τὴν Διαλεχτὴ, καὶ δὲν ἐνόμιζεν πλέον ἑαυτὴν ἔνοχον. Τὸ αὐτὸ ὁμως δὲν ἐφρόνει καὶ ἡ γραῖα Καντάκαινα, ἡ πενθερά της, ἣτις ἐπέρριπτεν εἰς τὴν νύμφην αὐτῆς τὸ σφάλμα τῆς μὴ ἀποκτήσεως ἐγγόνου διὰ τὸ γῆράς της.

(Στὴν ἀκρὴ τῆς σκηνῆς, εμφανίζεται ἡ Καντάκαινα, κοιτάζει πρὸς τὰ ἔξω, στο λιμάνι, σα νὰ περιμένει κάτι..)

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ σύζυγος τῆς Διαλεχτῆς, ὁ καπετάν Καντάκης, ἦτο τὸ μόνον τέκνον τῆς γραίας ταύτης, καὶ οὗτος συνεμερίζετο τὴν πρόληψιν τῆς μητρὸς του ἐναντίον τῆς συμβίας αὐτοῦ. Ἄν δὲν τῷ ἐγέννα ἡ σύζυγός του, ἡ γενεὰ θὰ ἐχάνετο.

Ἐκάστοτε, ὡσάκις ὁ υἱὸς της ἐπέστρεφεν ἐκ τοῦ ταξιδίου του, διότι εἶχε βρατσέραν, καὶ ἦτο τολμηρότατος εἰς τὴν ἀκτοπλοΐαν, ἡ γραῖα Καντάκαινα ἤρχετο εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ...

(Ακούγονται χαρμόσυνες καμπάνες, γυναικείες φωνές νὰ λένε με χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμό «έρχονται, ἐρχονται, δέσαν κιόλας στο λιμάνι». Εμφανίζεται ὁ γιὸς τῆς Καντάκαινας καὶ ἐκείνη τρέχει στὴν ἀγκαλιά του)

-Μάνα: Μα, ὁμορφσά μου, θησαυρέ μου, βασιλιά μου, καλῶς ἦρτες γιὰ μου!

-Γιος: Καλῶς σε βρήκα, μάνα. Τι γίνεται ἐδῶ; Ὅλα καλὰ;

-Μάνα: Μα, τόσο καιρὸ με τρώγει νὰ ρτεις, νὰ τα βγάλω ἀπὸ μέσα μου, νὰ σου πω τὰ καμῶματα τῆς γυναίκας σου!

-Γιος: Τι σου καμε πάλι;

-Μάνα: Μααα, αὐτὴ ἡ ἀβζα (=στείρα), που ἐν μπορεῖ νὰ σε χαρέψει πλιο, ν' ἀφήκεις τ' ὄνομά σου πίσω.. Που νὰ μὴ φτάξει (που νὰ μὴν σώσει), νὰ μὴν ξημερώσει, που νὰ τὴν κόψει ὁ ταμνάς (καρκίνος)

-Γιος: Καλέ, ἀμά(=μάνα), ἴντα που σου καμε πάλι καὶ καταριέσαι τὴν κόρη;

-Μάνα: Τι νὰ μου κάμει ἡ τσαπατσούλα, ἡ ἀκαμάντρα, που (δ)ε νοά νὰ κάμει μιὰ δουλειὰ καὶ σκουλήκιασε τὸ σπίτι...Καὶ κακονυκοκυρά, που (δ)εν ποτάσει τὰ φράγκα

της.. Όλα τα μαντζά της τα δώνει της μάνας της κι εσύ θαλασσοπνίγεσαι, μωρέ παλαβιάρη, τζαμούζα, που σ' έβαλε στην βράκα της αποκάτω...

-**Γιος:** Κα βουά, μάνα, μη σ' ακούσει η γειτονιά..

-**Μάνα:** Μωρέ, ας έρτει η προκομμένη και (θ)α της πω τα πανιά που την τυλίγασι.. Ξεκουράσου όμως, συ, γιε μου.. Πάω α σου φέρω πιτθάκια με μυτζήθρα που σο' φιαξα..

(Η Καντάκαινα βγαίνει από την σκηνή, ο καπετάν Καντάκης κοντοστέκεται λίγο, γυρνά και κάθεται στο τραπέζι, βάζει κρασί στο ποτήρι του και πίνει χολωμένος. Είναι βυθισμένος στις σκέψεις του και πίνει ασταμάτητα.)

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Ο καπετάν Καντάκης, σφλομωμένος, θαλασσοπνιγμένος, τὰ ἤκουεν ὅλα αὐτά, ἡ φαντασία του ἐφούσκωνεν, ἐξερχόμενος εἶτα συνήντα τοὺς συναδέλφους του ναυτικούς, ἤρχιζαν τὰ καλῶς ὤρισες, καλῶς σᾶς ἤῤρα...

(Ακούγονται από τα ηχεία τσουκρίσματα ,οι διάλογοι των θαμώνων του καπηλειού:)

- **Άντρας 1:** καλώς ήρθες, καπετάν- Καντάκη, κάτσε να σε κεράσουμε!
- **Άντρας 2:** Κάτσε να πιούμε στην υγεία του Πανορμίτη και της γυναίκας του, της Φωκαίνας, που γέννησε ψες..
- **Άντρας 3:** Κι έκαμε ένα γιο... έναν παίδαρο!
- **Όλοι μαζί:** Να σας ζήσει! (τσουγκράνε ποτήρια)
- **Άντρας 1:** Ας πιούμε κι ένα για τον κυρ-Θανάση, που πάει για το τρίτο παιί..
- **Άντρας 2:** Συ, καπετάν Καντάκη, πότε θα δούμε την χαρά σου; Να σου καμε η κυρά κάνα παιί;
- **Καντάκης:** Έχει ο θεός...
- **Άντρας 3:** (σιγανά) Ο θεός έχει, μα συ δεν έχεις, καψερέ, με την άβζα που επήρες..
- **Όλοι μαζί:** Άντε γεια μας!

(Προς το τέλος των ηχογραφημένων διαλόγων, μπαίνει στην σκηνή η Διαλεχτή, κρατώντας ένα δίσκο με πιατέλες, για να σερβίρει τον άντρας της. Εκείνος,

χολωμένος, χωρίς να της πει λέξη, της ρίχνει κάτω τον δίσκο, και βγαίνει έξω νευριασμένος.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Ούτως είχαν τα πράγματα μέχρι της παραμονής των Χριστουγέννων του έτους 186... Ο καπετάν Καντάκης πρό πέντε ημερών είχε πλεύσει με την βρατσέραν του εις την άπέναντι νήσον με φορτίον άμνων και έρίφων, και ήλπιζεν ότι θα έώρταζε τα Χριστούγεννα εις την οίκίαν του. Άλλα τον λογαριασμόν τον έκαμνεν άνευ του ξενοδόχου, δηλ. άνευ του Βορρά, όστις έφύσησεν αίφινιδίως άγριος, και έκλεισεν όλα τα πλοία εις τους όρμους όπου εύρέθησαν. Είπομεν όμως ότι ο καπετάν Καντάκης ήτο τολμηρός περι την άκτοπλοΐαν.

Περι την έσπέραν της παραμονής των Χριστουγέννων, ο άνεμος έμετριάσθη όλίγον, άλλ' ούχ ήπτον έξηκολούθει να πνήη. Το μεσονύκτιον πάλιν έδυνάμωσε. Τινές ναυτικοί έν τη άγορά έστοιχημάτιζον ότι, άφοϋ κατέπεσεν ο Βορράς, ο καπετάν Καντάκης θα έφθανε περι το μεσονύκτιον. Η σύζυγός του όμως δέν ήτο εκεί να τους άκούση και δέν τον έπερίμενεν.

Αϋτη έδέχθη μόνον περι την έσπέραν την έπίσκεψιν της πενθεράς της, άσυνήθως φιλόφρονος και μειδιώσης,

- **Μάνα:** Χρόνια πολλά, νύφη!
- **Διαλεχτή:** Καλώς την! Χρόνια πολλά, μάνα!
- **Μάνα:** Έρτα α σου φέρω το μουχουρτικό σου! Έφτιαξα δυο χριστόψωμα κι ήφερά σου το ένα, α το φάεις και (ν)α σου ευχηθώ μ' έναν γιο...(ν) α χαρέψεις το παιί μου, που τ' ανιμένει πώς και πώς!
- **Διαλεχτή:** Σ' ευχαριστώ, μάνα, σ' ευχαριστώ! Αμήν! Μμμ, μοσκοβολά!
- **Μάνα:** Τώρα δα το ψησα, φάε το..
- **Διαλεχτή:** (N)α το πάρω (ν)α το φυλάξω, καλύτερα στο κονοστάσι μέχρι τα Φώτα, ν' αγιασθεί!
- **Μάνα:** Όχι, όχι! Το μουχουρτικό και το πεσκέσι τρώεται αμέσως, (ν)α φυλάξεις πλιο φτο που θα ζυμώσεις μοναχή σου, έτσι κάμουσι οι νοικοκυρές! Ακούς με; Ταχιά και με γεια να το φας το πεσκέσι!

- **Διαλεχτή:** Δίκιο έχεις, του λόγου σου ξέρεις καλύτερα! Σ' ευχαριστώ πολύ που με σκέφτηκες, μάνα!
- **Μάνα:** Άντε, πάω μαθές, να τοιμαστώ για την εκκλησιά. Συ, νύφη, δεν θα πας (ν)α μεταλάβεις;
- **Διαλεχτή:** Πώς, θα πάω τα μεσάνυχτα μέχρι το ξημέρωμα, άγια μέρα που ξημερώνει αύριο!
- **Μάνα:** Ε, τα λέμε κει τότες..

(η πεθερά φεύγει, η Διαλεχτή μονολογεί)

-**Διαλεχτή:** Μπα! Πώς το 'παθε η πεθερά μου και μου 'φερε χριστόψωμο! Ε, θα μου πεις, άγιες μέρες, μαλάκωσαν κι αυτηνής την καρδιά.. Μεγάλη η χάρη σου, Χριστέ μου! *(κάνει τον σταυρό της)*

(Τα φώτα χαμηλώνουν, ακούγονται παραδοσιακά κάλαντα από τα ηχεία)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Χτυπάνε χαρμόсуна οι καμπάνες- Τα φώτα ανάβουν- Η Διαλεχτή ετοιμάζεται για την εκκλησία, στρώνει το μαλλί της, φορά ζακέτα. Πηγαίνοντας να βγει από την πόρτα, μπαίνει μέσα απρόσμενα ο άντρας της, αναμαλλιασμένος και μουσκεμένος. Εκείνη τρομάζει)

-**Διαλεχτή:** Α! Ήρτες; (Δ)εν σε περίμενα!

-**Καντάκης:** Είμαι μισοπνιγμένος... αλλά δεν είναι τίποτα, μη φοβάσαι! Αντί να το ρίξωμε έξω, το καθίσαμε στα ρηχά.

- **Διαλεχτή:** Πέσατε έξω; Παναγιά μου!

- **Καντάκης:** Όχι, (δ)εν είναι, σου λέγω, τίποτε. Η βρατσέρα είναι σίγουρη, με δύο άγκουρες αραγμένη και καθισμένη.

- **Διαλεχτή:** Μα εσύ στάζεις! Και τρέμεις! Θέλεις ν' ανάψω φωτιά;

- **Καντάκης:** Άναψε, και δώσε μου ν' αλλάξω.

(Η Διαλεχτή βγάζει και του δίνει στεγνά ρούχα και ανάβει φωτιά)

- **Διαλεχτή:** (ν)α σου κάμω κανένα βραστικό (ν)α ζεσταθείς;
- **Καντάκης:** (δ)έν μ' ωφελούν έμένα τα βραστικά. Κρασί νά βγάλης.

(Η Διαλεχτή του σεργίρει κρασί)

- Καντάκης: Πεινώ! Πώς και δεν εφρόντισες να μαγειρεύσεις τίποτα;
- **Διαλεχτή:** (Δ)εν σε περίμενα πόψε! Τοιμαζόμουν να πάω στην εκκλησιά. Όμως επήρα λίγο κρέας, μέρες που' ναι. (Ν)α σου ψήσω μια πριτζόλα;
- **Καντάκης:** Βάλε την στα κάρβουνα, και πήγαινε συ στην εκκλησιά σου! Θα έλθω κι εγώ σε λίγο!

(Η Διαλεχτή βάζει κρέας στην φωτιά)

- **Καντάκης:** Η μάνα μου δεν θα το 'μαθε βέβαια ότι ήλθα...
- **Διαλεχτή:** Είναι κι εκείνη στην εκκλησιά, από ώρας. Θες να της παραγγείλω;
- **Καντάκης:** Παραγγειλέ της να έλθει το πρωί.
- **Διαλεχτή:** Καλά, ψήσε και φάε και μέχρι να τελέψεις, θα γυρίσω.

(Η Διαλεχτή ετοιμάζεται να φύγει, φτάνοντας στην πόρτα ο σύζυγος της φωνάζει)

- **Καντάκης:** Μα τώρα, είναι τρόπος φτος, (ν)α πας συ στην εκκλησιά και να μ' αφήκεις μόνο, κόμα (δ)εν ήρτα; Σκυλοπνιγμένο;
- **Διαλεχτή:** Αμαρτία, άντρα μου, μέρα που' ναι! (Ν)α μεταλάβω κι έρχομαι!

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Ό Καντάκης δέν έτόλμησε ν' άντείπη τι, διότι ή άπάντησις θα ήτο βλασφημία. Συχνάκις όμως τήν βλασφημίαν ένδιαθέτως τήν έπρόφερεν. Ή Διαλεχτή έφρόντισε νά στείλη άγγελιοφόρον πρòς τήν πενθεράν της να έλθη το πρωί και έπέστρεψεν εις τόν ναόν.

Ό Καντάκης, όστις έπέινα τρομερά, ήρχισε νά καταβροχθίζη τήν πριζόλαν. Καθήμενος όκλαδόν παρὰ τήν έστίαν, έβαρύνετο νά σηκωθῆ και άνοιξη τò έρμάρι διὰ νά λάβη άρτον, άλλ' άριστερόθεν αύτου ύπεράνω τῆς έστίας έπί μικροῦ σανιδώματος εύρίσκετο τò

χριστόψωμον ἐκεῖνο, τὸ δῶρον τῆς μητρός του πρὸς τὴν νύμφην αὐτῆς. Τὸ ἔφαγε καὶ τὸ ἔφαγεν ὀλόκληρον σχεδὸν μετὰ τοῦ ὀπποῦ κρέατος.

*(Καθὼς ὁ Καντάκης τρώει τὸ χριστόψωμο, στὴν ἄκρη τῆς σκηνῆς εμφανίζεται-μέσα
σε σύννεφο καπνοῦ- μαυροντυμένη ἡ Καντάκαινα, νὰ ζυμώνει, μιὰ σκηνὴ ἀπὸ τὸ
παρελθόν. Ὁ Καντάκης δὲν τὴν βλέπει οὔτε τὴν ἀκούει. Ἡ Καντάκαινα ἔχει ἓνα
σκοτεινὸ καὶ τρομακτικὸ παρουσιαστικὸ)*

-Μάνα: (Θ)α σου ζυμώσω, νύφη μου, τὴν τελευταία γλυκασιά σου! (Ν)α λευτερωτεῖ
τὸ παιῖ μου, θε μου σχώρα με, που (δ)εν ἴσουν ἄξια (ν)α του κάμεις ἓνα γιο! (Δ)εν
υπάρχει ἄλλη λύση, μόνο (ν)α φύγει ἕπτη μέση φτη ἡ ἄβζα, που του φαγε τὴ ζωὴ καὶ
τον ἀφηκε ἀκληρο, κούτσουρο μοναχό. (Ν)α βρει μιὰ ἄλλη, καματεροῦ καὶ καρπερή,
νὰ του δώκει ἓνα γιο κι ἐκεינוῦ, (ν)α χαρευτεῖ. Θε μου, σχώρα με...*(Προσθέτει στὴν
ζύμη ποντικοφάρμακο)*

*(Ὁ Καντάκης πιάνει τὴν κοιλιά του σφαδάζοντας ἀπὸ πόνους. Δυνατὴ μουσικὴ στα
ἠχεῖα. Σωριάζεται στο πάτωμα. Κλείνουν τὰ φώτα)*

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

*(Στὴν σκηνὴ ἡ μαυροντυμένη Καντάκαινα, κρατᾷ τὸ ἀψυχο σῶμα τοῦ γιοῦ τῆς καὶ
θρηνεῖ- ἀκούγεται ἀπὸ τὰ ἠχεῖα μοιρολόι)*

ΑΦΗΓΗΤΗΣ: Περὶ τὴν αὐγὴν, ἡ Διαλεχτὴ ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ ναοῦ, ἀλλ' εὔρε τὴν πενθεράν
τῆς περιβάλλουσαν διὰ τῆς ὠλένης τὸ μέτωπον τοῦ υἱοῦ αὐτῆς καὶ γοερῶς θρηνοῦσαν.

Ἐλθοῦσα αὕτη πρὸ ὀλίγων στιγμῶν τὸν εὔρε κοκκαλωμένον καὶ ἄπνουν. Ἐπάρασα τοὺς
ὀφθαλμούς, παρετήρησε τὴν ἀπουσίαν τοῦ χριστοψώμου ἀπὸ τοῦ σανιδώματος τῆς ἐστίας,
καὶ ἀμέσως ἐνόησε τὰ πάντα. Ὁ Καντάκης ἔφαγε τὸ φαρμακωμένο χριστόψωμον, τὸ ὀποῖον
ἡ γραῖα στρίγλα εἶχε παρασκευάσει διὰ τὴν νύμφην τῆς.

Ἴατροι ἐπιστήμονες δὲν ὑπῆρχον ἐν τῇ μικρᾷ νήσῳ· οὐδεμία νεκροψία
ενεργήθη. Ἐνομίσθη ὅτι ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ παγώματος συνεπείᾳ τοῦ ναυαγίου.
Μόνῃ ἡ γραῖα Καντάκαινα ἤξευρε τὸ αἴτιον τοῦ θανάτου.

Σημειωτέον ὅτι ἡ γραῖα συναισθανθεῖσα καὶ αὕτη τὸ ἐγκλημά της, δὲν ἐμέμφθη τὴν νύμφην
τῆς, ἀλλὰ τούναντίον τὴν ὑπερήσπισε κατὰ τῆς κακολογίας ἄλλων. Ἐὰν ἔζησε καὶ ἄλλα
κατόπιν Χριστοῦγεννα, ἡ ἄστοργος πενθερὰ καὶ ἀκουσία παιδοκτόνος, δὲν θὰ ἦτο βεβαίως
πολὺ εὐτυχῆς εἰς τὸ γῆράς της.